

## Mødet den 14. Juni 1917.

**(For lukkede Døre).**

---

Fraværende: Mikael Johansen, Olesen, Salling og Simonsen.

1. (J. Nr. 105—1917). Fra Skolekommission og Skoleudvalg forelaa følgende Indstilling til **Besættelse af det ledige Embede som Overlærer ved Børgerskolen, Ny Munkegade:**

O. L. Arndal, Aarhus.

A. Hansen, do.

V. Hansen, do.

K. P. Kristensen, do.

K. Moustén, do.

P. V. Skjerk, Bogense.

A. Sneum, Aarhus.

S. M. Sørensen, do.

Indstillingen tiltraadtes.

2. (J. Nr. 91—1917). Fra Skolekommission og Skoleudvalg forelaa følgende Indstilling til **Besættelse af et Lærerembede ved Marselisborg Skole:**

1. cand. mag. A. J. Fr. Jørgensen, København.

2. cand. mag. Kr. Bruun, Helsingør.

3. cand. mag. C. L. Christensen, p. T. Løjtnant i Artilleriet.

Indstillingen tiltraadtes.

3. (J. Nr. 165—1917). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse angaaende **Rydde-**

## **liggørelse af Arealet mellem Bispetorvet og Sct. Clemens Torv.**

Møller erindrede om, at det var en Sag, der flere Gange havde ligget paa Byraadets Bord, og man havde hver Gang ment at være færdig med den; men nu var den kommet igen i en forynget og forbedret Skikkelse. Da Sagen sidst var for, drejede det sig om at faa en Del af Pladsen ryddet, saaledes at Yhrs Ejendomme blev liggende. En Del skulde betales af private og en Del af Byraadet, og Udvalget forhandlede med Andelsselskabernes Bestyrelse derom. Det var be- myndiget til at byde 450000 Kr., men Andels- selskaberne vilde ikke forhandle paa Basis heraf, det maatte blive nærmere 1 Million. Taleren troede, det var en Skuffelse for mange, at det dengang blev opgivet. Sagen havde nu hvilet indtil for 14 Dage siden, da havde Repræsentanter for de Borgere, som tidligere havde interesseret sig for Sagen, henvendt sig til Udvalget og ønsket en Forhandling om at faa Bispetorvet ryddet, saa og- saa de Yhrske Ejendomme kom bort. Det var altsaa ikke Udvalget, men de private Borgere, som denne Gang havde forhandlet med Andelsselska- berne og med Yhr om Afstaaelse af hans Ejen- domme. Sagen stillede sig nu gunstigere end tidligere, idet Andelsselskaberne havde som Maksi- mumspris forlangt 900000 Kr., deraf skulde Sel- skabet have 500000 Kr. og Yhr Resten. Desuden var der forskellige Omkostninger, Entreprenør, Ar- kitekt o. s. v. Maksimumsprisen var altsaa 900000 Kr., men man vilde bestræbe sig for at faa den bragt ned til 875000 Kr., eventuelt 850000 Kr. Man havde dog intet bindende ved denne første Forhandling, idet Andelsselskabernes Bestyrelse skulde have Repræsentantskabets Sanktion, men

Hovedsagen var, hvordan Udvalget og Byraadet vilde stille sig. Taleren vilde slaa fast, at de enkelte Borgere ikke havde nogen personlig Interesse i det, der her blev skabt, det kom hele Byen til Gode. Det var derfor god Bypatriotisme, idet Forslaget vedlagdes kontante Penge. Udvalget havde saa lovet at anbefale Byraadet at tilskyde 425000, eventuelt 450000 Kr., idet Resten saa skulde skaffes privat. Det var jo en stor Sum, men i Betragtning af, at private ydede et saa stort Beløb ganske af Interesse for Byen, var det ikke noget særlig stort Beløb. Andelsselskabernes Bestyrelse havde saa sammenkaldt Repræsentantskabet og derefter tilskrevet Repræsentanterne for Borgerskabet, at man gik ind paa 500000 Kr. paa den Betingelse, at Sagen skulde være i Orden førstkommende Lørdag Aften, og Pengene udbetales Mandag Formiddag. Det var strenge Konditioner, og man havde da ogsaa gjort opmærksom paa, at selv om Byraadet vedtog at ville yde dette Beløb, kunde man ikke lægge Pengene paa Bordet, idet der skulde 2 Behandlinger til og desuden Ministeriets Sanktion. Men man havde regnet med, at naar en saa stor og vigtig Sag var vedtaget, forhaabentlig enstemmigt, kunde man betragte som givet, at den ogsaa vilde blive vedtaget ved 2. Behandling, og Ministeriets Sanktion saa nærmest blive en Formalitet. Saa havde Andelsselskaberne stillet som Betingelser, at Yhrs Ejendomme skulde være rømmet inden 1921, og at der skulde lægges Servitut paa Grundene, saa de ikke nogen Sinde blev bebygget. Taleren havde intet imod disse Betingelser, da man jo ikke gik hen og betalte saa stor en Sum for senere at rejse en anden Bygning, saa vilde Pengene jo være spildt. Udvalget havde ikke haft let ved at tage

en saadan Beslutning straks, for det vilde jo ikke tilfredsstille alle; men Taleren troede dog, at de fleste vilde sige, at naar private viste en saadan Interesse og ofrede ca.  $\frac{1}{2}$  Million, saa kunde Byraadet ikke sige nej; det vilde være at se lidt for smaat paa Forholdene. Indstillingen gik alt-saa ud paa, at Byraadet skulde tilskyde 400—450000 Kr., imod at der privat ydes 450000 Kr. Kunde der skaffes mere ad privat Vej, vilde det blive mindre for Byraadet. Men Taleren vilde indstændig bede Medlemmerne om ikke at omtale Sagen, forinden det var vedtaget, ellers vilde maa-ske nogen holde sig tilbage, hvis man fik at vide, hvor meget Byraadet vilde gaa med til at betale. Taleren kunde oplyse, at under Forhandlingerne var ogsaa det Spørgsmaal kommet frem, om Andelsselskaberne tænkte paa at flytte fra Aarhus; men Direktør Lausen havde faaet en skriftlig Meddelelse fra Direktør Chr. Nielsen, Jydsk Andelsfoderstofforretning, om, at det ikke var Hensigten at flytte fra Aarhus, selv om de solgte Grundene paa Bispetorvet. Udvalget havde ikke beskæftiget sig med, hvor man skulde faa Pengene fra, men personligt mente Taleren, at de burde tages af Laan, da det ogsaa vilde være et Gode for de kommende Slægter. Selv om det ikke var Værdier, der kunde omsættes, var det dog Værdier, idet Grundene var 600000 Kr. værd. Taleren vilde paa Udvalgets Vegne varmt anbefale Sagen og vilde være meget glad ved, at det kunde samle alle Stemmer; det var en stor Sag, og man maatte se stort paa Forholdene og stemme for Sagen.

Niels Jensen spurgte, om Kommunen skulde afholde Udgifterne ved Nedbrydningen af Yhrs Ejendomme og ved Planeringen af Torvet.

Møller svarede hertil, at Nedbrydningen af Yhrs Ejendomme hørte ind under Udgiften, som var nævnt. Med Hensyn til Afgravningen af Torvet mente Taleren, at dette nu kunde undgaas.

P. Petersen fandt, at det var mange Penge, men naar private uegennyttigt vilde tilskyde endnu mere, var det et saa stort moralsk Pres, at man ikke kunde sige nej.

N. Joh. Laursen var glad over, at denne private Kreds af Borgere ikke havde tabt Sagen af Syne; det viste, at der laa en virkelig Interesse bagved, medens den sidste Gang var lidt mere blandet, saa der var her sket en glædelig Forandring. Det var et Vidnesbyrd om, at der var en betydende Kreds af Byens Borgere, hvem Sagen laa meget paa Sinde, og mange flere end dem vilde sikkert glæde sig derover. Domkirken og Teatret var hver paa sin Vis smukke Bygninger, men Taleren syntes ikke, de svarede godt sammen, og det vilde gøre sig mere gældende, naar Pladsen blev aaben; maaske kunde der lidt efter lidt bødes noget herpaa ved Beplantning eller lignende. Taleren kunde have ønsket, at Andelsselskaberne vilde have stillet sig lidt mere rummeligt med Hensyn til Tiden, men da Sagen nu stod saaledes, at der maatte svares ja eller nej, vilde Taleren sige ja, selv om et eller andet kunde ønskes anderledes.

H. P. Christensen syntes, at naar Forholdet nu var ændret derhen, at der var Tale om at rydde hele Pladsen, vilde det være en stor Vinding for Byen og dens Borgere, hvis Planen kunde gennemføres. Men det var ønskeligt, om Kommunen fra Andelsselskaberne kunde faa en Udtalelse om, at de vilde blive her i Byen med en Forretning i lige saa stor Udstrækning som hidtil,

Man skulde nødig ofre en saadan Sum, hvis man samtidig fordrev en saa stor Virksomhed fra Byen. Taleren vilde stemme for Forslaget, som det forelaa; eventuelt kunde man spare Afgravningen af Torvet, naar hele Pladsen blev udlagt.

M o u s t e n kunde slutte sig til de foregaaende Talere og mente særlig, at det var af stor Betydning at faa en saadan Erklæring fra Andelsselskaberne om, at de ønskede at bevare deres Virksomhed i Aarhus i samme Grad som nu. Saa kunde ingen bagefter sige, at de var blevet tvunget herfra.

N i e l s J e n s e n vilde gerne have ren Besked paa, hvem der skulde sløjfe Bygningerne og planere Torvet, om Udgiften hertil var indbefattet i Summen, og om Kommunen eller Selskabet skulde have dette Arbejde. Hvis det var Kommunen, kunde der eventuelt laves en »Underjordisk«.

B r a m m e r fandt det glædeligt, at denne Sag var kommet frem igen og forhaabentlig blev vedtaget; men det var mærkeligt, at Andelsselskaberne havde gjort dette med de Yhrske Ejendomme til en Betingelse, da det vilde være en meget stor Vinding for Kirken, selv om disse ikke blev nedrevet. De holdtes i en meget høj Pris, og man kunde opnaa det meste af, hvad man kunde ønske, selv om de blev staaende. Taleren henviste til et lignende Tilfælde i Ribe. Med Hensyn til Spørgsmaalet om Selskabets Forbliven i Aarhus vilde sandsynligvis Andelsbankens Hovedsæde blive i København med Filial i Aarhus. Man kunde nok henstille, men vist næppe lade Byraadets Tilslutning blive afhængig deraf, og Taleren vilde derfor stemme for Forslaget, selv om Andels-selskaberne ikke vilde give et saadant Tilsagn.

Brøndum havde altid ment, det var en stor Skam, hvis denne Bygning skulde rejses derude, da den vilde skæmme hele Pladsen, og det var derfor glædeligt, at man nu blev fri for den, selv om Betingelserne var sat paa Spidsen baade med Hensyn til Tiden og Kommunens Raadighed over Grundene. Selskabet kunde have overladt til Kommunen at træffe Bestemmelse om Grundene og blot have betinget sig, at der ikke blev opført Forretningsejendomme, saa kunde ingen have sagt, at Andelsselskaberne var blevet fordrevet. Domkirken og Teatret passede ikke godt sammen, og de øvrige Bygninger var ikke i Stil med Kirken, men Opførelse af en Bygning kunde eventuelt have givet Pladsen en pæn Afslutning mod Kanikegade. Taleren fandt det ogsaa magtpaaliggende, at Andelsselskaberne gav en Erklæring om, at de ønskede at blive i Byen. Det var mange Penge at ofre, og naar Møller udtalte, at Byen faar nogle Grunde for Pengene, da holdt dette Ræsonnement ikke Stik, for naar Grundene ikke maatte bebygges, indvandtes ikke noget, økonomisk set; Passagen blev næppe bedre, og frisk Luft tiltrængtes ikke særligt her. Taleren vilde dog trods disse Forbehold stemme for Forslaget.

Møller vilde til Brøndum sige, at naar der var en saadan Servitut, skulde den respekteres og ikke senere tages bort. Til Brammer vilde Taleren sige, at naar Andelsselskaberne havde stillet et saadant Forlangende, var det efter deres Udsagn af Hensyn til Byens Forskønnelse, og det var ikke nogen særlig lukrativ Forretning for dem. En juridisk bindende Underskrift paa, at Andelsselskaberne vil blive i Byen, kunde man jo ikke faa; men den skriftlige Erklæring til Direktør Lausen var lige saa god som en Erklæring til Byraadet;

den vilde komme med i Papirerne og blive indlemmet i Byens Arkiv. Til Niels Jensen vilde Taleren sige, at naar der skulde planeres og laves noget smukt paa Pladsen, kom Byen naturligvis til at betale det; men Yhrs Ejendomme kunde vel nok betale Rydningen af Grunden. Endelig vilde Taleren dog minde om, at Sagen var afhængig af, om der privat kunde skaffes 450000 Kr.; det var ikke helt afgjort, selv om det var sandsynligt.

J a k o b J e n s e n indrømmede, at det var mange Penge, og det havde været behageligere, om Byraadet havde ordnet det, før Andelsselskaberne købte Grundene; men Sagen var dengang ikke moden til at realiseres, med mindre Byraadet vilde yde alle Pengene dertil. Nu var der kommet et saa stærk Pres fra Borgernes Side og ydet en saa stor Kapital til Sagens Fremme, at Byraadet ikke kunde andet end gaa med, saa meget mere som de samme Folk vilde komme til at betale det meste ogsaa i 2den Omgang gennem Skatten. Udvalget havde denne Gang holdt sig uden for Sagen, idet det kun vilde gaa med, hvis der ude i Borgerskabet var en saadan Interesse derfor, at dette vilde rejse Spørgsmaalet. Taleren syntes, at selv om man ikke vandt noget rent økonomisk, var det vundne dog af den Beskaffenhed, at man forhaabentlig kom til at yde flere saadanne Bidrag til Forskønnelse af den indre By, og han haabede, at der efterhaanden vilde blive nogen mere Stemning derfor i Byraadet, end der hidtil havde været. Hvad Hullet angik, da kunde det i Løbet af et Par Maaneder omtrent fyldes af sig selv ved Udgravning andetsteds fra, saa Bekostningen derved blev ikke stor. Taleren var netop glad for, at Bestemmelsen om, at Yhrs

Ejendomme skulde rives ned, var med i Handelen. Naar dette var sket, og Pladsen var planeret, vilde der vel blive udbudt en Konkurrence til Planlæggelse af Torvet, saa der kunde blive lavet noget virkelig smukt, der kunde bryde Synsforholdene paa en saadan Maade, at Torvet blev noget mindre, og Omgivelserne derved hævedes noget mere, baade Domkirken og Teatret. Taleren vilde meget indtrængende anmode Byraadet om at slutte sig til Sagen, som den forelaa, saa det denne Gang kunde lykkes at faa disse Ejendomme fjernet.

N i e l s J e n s e n kunde forstaa, at det altsaa blev Kommunens Sag at fylde dette Hul og ordne Pladsen, og det vilde sikkert koste 25—30000 Kr., som ikke kom ind under den nævnte Sum.

B r ø n d u m mente, at Sagen tildels havde været forkvaklet, indtil den nu endelig stod overfor en Løsning. Havde Byen gjort noget i rette Tid, kunde den have faaet Pladsen paa en saadan Maade, at udenforstaaende ikke skulde forlange Servituter af Byens Borgere. Det var ikke paa sin Plads, men Taleren vilde til Trods herfor med Glæde gaa med til Forslaget.

J a k o b J e n s e n fandt, at bagefter var det altid let at sige, at det skulde være gjort tidligere. Med Hensyn til Andelsselskabernes Forbliven i Byen havde man forespurgt baade Direktør Chr. Nielsen og Direktør Anders Nielsen, og de havde begge klart og tydeligt svaret, at de agtede at drive deres Forretninger her i Byen som hidtil.

F o r m a n d e n satte saa Sagen under Afstemning, idet han udtalte, at han havde haft Betænkeligheder; men det var glædeligt, at Pladsen ikke skulde ligge som Torv, men tildels beplantes. Facaden mod Torvet var jo ikke smuk, saa der maatte vel gøres lidt i Mellemtiden.

Det vedtoges enstemmigt, at Sagen overgik til  
2. Behandling og henvistes til Budgetudvalget.

4. (J. Nr. 193—1917). Indstilling fra Sygehusudvalget om **Bemyndigelse til at forhøje Betalingen for tuberkuløse Patienter**, der for Kommunens Regning henligger paa Sct. Josephs Hospital.

M o u s t e n erindrede om, at Hospitalet i Foråret havde søgt Byraadet om Forhøjelse. Udvalget vilde helst gaa til Staten og bede om en Forhøjelse fra 2½ Kr. til 3 Kr. og havde derfor sendt Sagen til Købstadforeningen. Men Tiden gik, og Priserne steg stadig, og det var tilmed Patienter, som skulde have Ekstraforplejning, saa det var sket, at private var kommet med Æg og Fløde til dem. Udvalget vilde derfor foreslaa Byraadet at gaa med til Indstillingen, idet man saa vilde have Indseende med, at Pengene blev brugt efter deres Bestemmelse.

N. J o h. L a u r s e n forespurgte, om denne Forbindelse med Sct. Josephs Hospital skulde vedblive at bestaa, naar Hospitalsforholdene var ordnede, eller den kun var midlertidig.

M o u s t e n mente ikke, at Kommunen vilde kunne undvære Sct. Josephs Hospital, selv naar det nye blev færdigt, men Spørgsmaalet vilde blive afgjort i Sommer. Maaske kunde Antallet af Patienter derude blive bragt noget ned.

K j e l d S ø r e n s e n vilde ogsaa anbefale de 3 Kr.; det var vist kun Halvdelen af, hvad det kostede paa Kommunehospitalet. Taleren mente ikke, at man kunde slippe Sct. Josephs Hospital, selv naar det ny blev færdigt; dertil var der al for stor Pladsmangel.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 170—1917). Indstilling angaaende **Ombygning af Villaen ved Observatoriet**.

F o r m a n d e n meddelte, at der var kommet et privat Forslag fra Brøndum, som havde været forelagt Arkitekten til Erklæring. Taleren antog, at der skulde meget stærke og tvingende Grunde til, hvis man skulde gaa bort fra den nuværende Brug af Villaen, tilmed mener Fru Krüger, at Byraadet har en moralsk Forpligtelse til at bevare Villaen til dette Brug. Der havde været Tale om at indrette den til Brug for Fattigudvalget, men dette kunde forhaabentlig klare sig paa anden Maade. Hvad Sygehusudvalget angik, henviste Taleren til Indstillingen fra dette. Villaen kunde nok indrettes til Hospitalsbrug, f. Eks til ca. 20 Tuberkuløse, men det forekom Taleren at være en meget trist Anvendelse, og det vilde vist ogsaa blive meget dyrt. — Man maatte ogsaa huske paa, at de 10000 Kr. ikke gik til Ombygningen alene, 3—4000 Kr. var i alle Tilfælde nødvendige til Reparation m. v. Bestyrelsen var derfor enig om at fastholde Indstillingen og at holde sig til Forslag I.

B e c h mente, at det centrale var, at Kommunen havde en moralsk Forpligtelse til at bevare Villaen til samme Brug som hidtil. En saadan Forpligtelse fandt Taleren fuldstændig afgørende, og han vilde derfor frafalde, hvad han havde udtalt i sidste Møde, at Bygningen eventuelt kunde bruges til noget andet.

J a k o b J e n s e n tilraadede at følge Udvalgets Forslag. Det Forslag, der var kommet fra Brøndum, havde baade æstetiske, hygiejniske og praktiske Fejl, hvilket Taleren nærmere paaviste.

B r ø n d u m vilde til Jakob Jensens Kritik sige, at han kun havde lavet et skitse-mæssigt Forslag, som ikke viste Tegningen i lodret Snit. De omtalte Fejl kunde med Lethed rettes, og det meste var Smaating, som ingen videre Betydning havde.

Kjeld Sørensen mente ligesom ved forrige Møde, at det var alt for stor en Bekostning. Lejen vilde ganske vist blive 800 Kr., men meget heraf vilde gaa til Vedligeholdelse, saa det blev en daarlig Forretning for Kommunen. Lejligheden vilde tillige blive alt for stor for en Mand med en saadan Løn. Fattigudvalget havde egentlig god Brug for Bygningen, men siden sidste Møde var det gaaet i Orden med Leje af 1 Lokale, hvorved Spørgsmaalet var løst i den nærmeste Fremtid, et Optagelseshjem kom saa forhaabentlig ogsaa. Derimod vilde Taleren anbefale at bruge Bygningen til Rekonvalescenthjem, da det sikkert ellers vilde vare længe, inden man fik et saadant.

Jakob Jensen kunde ikke være enig med Kjeld Sørensen i at anbefale denne Bygning til Rekonvalescenthjem eller lignende. Naar der ikke allerede var bygget et Optagelseshjem, var det til dels de tidligere Fattigudvalgs egen Skyld.

Brammer fandt, at hvis der forelaa en saadan moralsk Forpligtelse, kunde man spare al videre Diskussion. Men det vilde vist i Længden blive en dyr Historie med denne Villa, naar en Reparation kunde koste 4000 Kr. Saa maatte man hellere bygge et mindre Hus og saa benytte den gunstige Lejlighed til at faa et Rekonvalescenthjem. Saadanne Hjem havde man flere Steder indrettet i Villaer. Hospitalsmanglen var i Øjeblikket saa stor, at man næppe kunde sige, at Byen gjorde sin Pligt mod Patienterne, naar de skulde sendes for tidligt hjem.

Formanden gjorde opmærksom paa, at Byraadet ingen Forpligtelser havde overfor Fru Krüger, men derimod en moralsk Forpligtelse til at lade Villaen vedblive at være et Led i Observatoriet »Ole Rømer«. Det var jo en Fejl, at man

i sin Tid lod Bygningen blive saa stor, men nu vilde man dog raade Bod derpaa ved at dele den og give Observator det halve, og der kunde blive 2 gode Lejligheder derude. Taleren var betænkelig ved at bruge en Bygning, som tilfældig blev ledig, og som slet ikke var bygget til et saadant Formaal, saa maatte man hellere snarest muligt bygge et virkeligt Hjem.

M o u s t e n bemærkede, at der ikke fra Sygehusudvalget forelaa Forslag om at bruge Bygningen til Rekonvalescenthjem, fordi man mente, at Vanskelighederne vilde blive for store, særlig med Hensyn til Kloakforholdene. Taleren var ikke begejstret for den foreslaaede Ordning, men 3—4000 Kr. skulde jo bruges alligevel, saa hvis Byraadet ikke vedtog, at det skulde være Rekonvalescenthjem, vilde Taleren stemme for Forslag I.

K j e l d S ø r e n s e n kunde godt forstaa, at Moustén var kommet i en lidt vanskelig Stilling som Medlem af Observatoriets Bestyrelse og som Formand i Sygehusudvalget. Taleren fandt det stadig betænkeligt at anbringe saa mange Penge derude, saa vilde det være fornuftigere at anvende dem til et Rekonvalescenthjem. Man havde lige saa godt en moralsk Forpligtelse overfor de mange Patienter, som ikke kunde være paa Hospitalerne. Taleren vilde ikke have Beskyldning for at have trukket Spørgsmaalet om et Optagelseshjem ud.

B r a m m e r havde ikke tænkt sig Villaen anvendt til Tuberkuløse, men som almindeligt Rekonvalescenthjem. Men naar man havde forpligtet sig til at lade Villaen indgaa som et Led i Observatoriet, var der ingen Grund til at tale mere om denne Sag.

Christensen mente, at Forpligtelsen vel nok kunde løses, naar man byggede en ny Villa derude; men han forstod ikke, at denne Villa skulde være det eneste saliggørende til et Rekonvalescenthjem; man kunde jo lige saa godt bygge en ny Villa, og saa kunde det komme til at ligge i Nærheden af Hospitalet med praktisk Tilsyn derfra. Nu havde man i flere Aar bygget Sygehuse, men man maatte dog gaa gradvis frem.

Jakob Jensen vilde, hvis det var paa-trængende nødvendigt at faa et Rekonvalescenthjem, henstille, at man kom med Forslag herom, saa kunde Hjemmet bygges saaledes, at det passede til sin Bestemmelse. Man kunde nok bygge en mindre Bolig til Observator, men naar der saa skulde ansættes en Assistent, blev man nødt til at bygge til ham ogsaa, og det blev vist for dyrt. Forresten mente Taleren, at man ogsaa kunde fri sig fra sine Forpligtelser paa en anden Maade, idet man kunde tilbagebetale det Beløb, som Krüger havde skænket, og saa nedlægge Observatoriet! For en By af Aarhus Størrelse at lave et saadant lille Hus om til et Rekonvalescenthjem var næsten at drive Spot med et Rekonvalescenthjem.

Kjeld Sørensen mente, at det var naturligt, at de Folk, som havde med de syge at gøre, paatalte disse Forhold; det vilde han i hvert Fald anse for sin Pligt, og man burde dog først og fremmest hjælpe de syge. Taleren vilde i hvert Fald anbefale at tage Sagen alvorligt.

Jakob Jensen forstod ikke rigtig de Udtalelser, der var faldne, at man skulde have noget imod at gøre noget for de syge. Tværtimod havde de, som havde talt om dette Spørgsmaal, altid været blandt dem, der talte de syges Sag. Der

var en Grund holdt tilbage bag Sygehuset, som laa ganske udmærket, og der kunde man bygge noget, der var tilstrækkeligt, i Stedet for at indrette et Hjem til 20 Patienter. Hvis d'Hr. kom med Forslag om Opførelse af et saadant Hjem, vilde de sikkert faa varm Støtte. Taleren vilde i alt Fald anbefale det og ikke have Skyld for, at han ikke vilde gøre noget for de syge.

M a r t h i n P e t e r s e n vilde i Tilslutning til Jakob Jensen sige, at selv om han stemte for dette Forslag, vilde han til enhver Tid være med til at gøre, hvad der kunde gøres, for de syge. Men naar der var saa stærk Trang til et Rekonvalescenthjem, forbavsede det Taleren noget, at de Folk ikke for længe siden meget stærkere havde slaaet til Lyd derfor i Stedet for at komme med de stærke Udtalelser om den lille Smule, der kunde blive Tale om derude.

B r a m m e r vilde hertil sige, at han ikke havde været i Byraadet tidligere og altsaa ikke haft Lejlighed til at udtale sig om disse Sager. Men der forelaa i Øjeblikket en Nødstilstand, som maatte afhjælpes hurtigt, og det skete ikke ved at stille et Hjem i Udsigt ad Aare.

M a r t h i n P e t e r s e n kunde ikke indse, at det var absolut nødvendigt at være Byraadsmedlem for at kunne tale om saadanne Sager, især for en Læge.

J a k o b J e n s e n mente ogsaa, at Brammer var saa gammel her i Byen, at han maatte vide, hvad der tidligere havde været drøftet, og kunde have taget Del i denne Drøftelse.

K j e l d S ø r e n s e n indrømmede, at der var gjort meget for Hospitaler i de sidste 4 Aar; men der var ikke gjort nok, for der var den samme Pladsmangel nu som for 5 Aar siden. Selv om

Villaen kun kunde rumme 20 Patienter, var det dog et Skridt, som kunde hjælpe lidt, og de smaa Fremskridt gik lettest.

Christensen havde ikke i de sidste Aar hørt en eneste Udtalelse om et Rekonvalescenthjem, før lige nu, da denne Villa kom paa Tale. Det kunde tyde paa, at de Herrer, som nu var saa ivrige derfor, havde en daarlig Samvittighed, eller at den først nu var vaagnet.

Brammer mente, at det var bedst at holde sig til Sagen og ikke komme med Personligheder. Men han vilde dog gøre opmærksom paa, at han allerede, da den første Børnehjælpsdag blev afholdt, havde skrevet en lang Artikel om at oprette et Børnehospital for de indkomne Midler. Ligeledes havde han skrevet flere Artikler om Kommunehospitalets Udvidelse. Ingen kunde derfor med Rette sige, at han ikke som Privatmand og Læge havde gjort noget for denne Sag.

Niels Jensen forespurgte, om Skolerne havde haft noget Udbytte af Observatoriet.

N. Joh. Laursen svarede hertil, at den tidligere Observator havde forsøgt at afholde Kursus for Lærere, men Sproget havde lagt Vanskeligheder i Vejen; maaske den ny Observator vilde have bedre Evne til at sætte sig i Forbindelse med Skolerne. Vedrørende Hospitalsspørgsmaalet bemærkede Taleren, at Aarhus Byraad i de sidste 4 Aar havde gjort meget derfor; men Hospitalsmangel var et meget almindeligt Onde, og f. Eks. i København var der endnu større Vanskeligheder end her.

Jakob Jensen vilde til Brammer sige, at han ikke var forpligtet til at læse Aviser; men Brammers Kritik burde snarere rettes mod den Side af Byraadet, som tav stille i Dag.

B e c h mente ikke, at denne Diskussion hørte hjemme i Byraadet: thi naar der forelaa en moralsk Forpligtelse, var der overhovedet ikke mere at tale om. Men ellers vilde Taleren være med til at tage dette Spørgsmaal op senere med megen Velvilje.

Indstillingen (Plan I) vedtoges.

6. (J. Nr. 200—1917). Indstilling fra Brolægningsudvalget om Forhandling med Telefonselskabet om **Fastsættelse af den Kommunen tilkommende aarlige Afgift for Telefonkablers Nedlægning m. m.**

J a k o b J e n s e n henstillede, at Ordene »første Basis« udgaar.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 199—1917). Indstilling fra Sygehusudvalget om **Afgørelse af et Kontraktspørgsmaal med Bruun & Sørensen ved Voldgift**, og som Voldgiftsmand at vælge Værkstedsbestyrer C. J. E. Rasmussen.

Indstillingen vedtoges.

8. (J. Nr. 198—1917). Andragende fra S. P. Johansen om **Autorisation som elektrisk Installatør.**

Udvalget indstillede, at Andragendet bevilgedes paa Betingelse af, at Andrageren altid beskæftigede en faglært Elektriker i sin Forretning.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 15<sup>5</sup>—1917). Andragende fra Snedkersvend Villy Elikofer om **Indfødsret.**

Anbefaledes.

10. (J. Nr. 15<sup>3</sup>—1917). Andragende fra Kobbersmed Gustav Adolf Nilsson om **Indfødsret.**

Anbefaledes.

11. (J. Nr. 18<sup>3</sup>—1917). Andragende fra Fyrbøder Fr. P. Nielsen om **Eftergivelse af Fattighjælp.**

K j e l d S ø r e n s e n oplyste, at Udvalget hverken havde udtalt sig for eller imod Andra-

gendet. Det drejede sig kun om ca. 19 Kr., og Manden var ansat ved Statsbanerne; men paa den anden Side havde han 6 Børn.

Formanden mente, at Udvalget burde fremkomme med en Indstilling.

Sagen udsattes.

12. (J. Nr. 17<sup>4</sup>—1917). Andragende fra Arbejdsmand Christen Sørensen om **Eftergivelse af Fattighjælp.**

Andragendet bevilgedes.

13. (J. Nr. 12<sup>5</sup>—1917). Indstilling angaaende **Aldersunderstøttelse.**

Indstillingen vedtoges.

14. (J. Nr. 197—1917). Indstilling fra Udvalget for Fattigvæsenet om efter afholdt Licitation at overdrage **Lægning af Vand-, Gas- og Spildevandsledninger med tilhørende Kummer m. m. i Aarhus Fattiggaard** til Vand- og Gasmester Fr. Lyberg for 3300 Kr.

Indstillingen vedtoges.

